

Bröderna Björk
(I skuggan av ett stort träd)
Av
Seppo Myllylä

Det var varmt ute på ängen. Så varmt var det att det storväxta gräset bleknade och blev gult. Det började blåsa lite och gräset svajade fram och tillbaks. Gräset var glad över att den snälla vinden blåste på. För om vinden inte gjorde det, så skulle gräset inte stå ut. Så varmt var det.

Träd fanns det inte många av på ängen. Det fanns mest gräs och blommor. Men långt där borta fanns ett stort träd. Trädet som var en gran var verkligen stort. Den var så stor att man inte kunde se dess topp med ögat. Så stor var den. Där nere bredvid granen växte två små bröder som var björkträd. De hade löv och var vita och svarta i stammen. Granen var så stor att den fick solen för sig själv när solen värmde som varmast mitt på dagen. Då fanns det bara en stor skugga över björkarna.

Björkarna var bröder och de hette Björk i efternamn. Det gjorde de små bröderna olyckliga när skuggan föll över dem mitt på dagen. För de tyckte om morgonsolen som väckte dem varje morgon. De tyckte att det var orättvist att den stora granen fick ha solen för sig själv, dag efter dag. Varför ska den där stora drummeln ha solen hela dagen för sig själv när vi får ha den bara på morgonen och kvällen, tänkte de surt.

Solen lyssnade inte på de små björkarnas funderingar utan öste på med värme över granen. Och granen bara log för sig själv och växte så det knakade i trädstammen.

Bröderna Björk blev mer och mer avundsjuka på granen. En dag när solen var som varmast flög en ugglan till träden och satte sig på en gren i granen. Ugglan hade satt sig ovanför bröderna Björk. Han pustade ut och sa spontant:

”Åh, så skönt det är med skugga en sån här varm dag, och sen somnade ugglan.”

Bröderna Björk som hade hört vad ugglan hade sagt blev sura.

”Hör på den va”, sa den ena brodern.

”Ja, nog hörde jag det alltid”, svarade den andre brodern bistert.

De fräste irriterat och ropade åt ugglan:

”Vem tror du att du är va?”

Ugglan, som hade somnat, vaknade med ett ryck så att några fjädrar lossnade.

”Va, vem där?” frågade ugglan och tittade sig omkring.

”Här är vi dumbom!” ropade bröderna Björk.

Ugglan tittade ner på bröderna Björk och frågade irriterat:

”Vad menar ni med att väcka mig ur min slummer?”

”Därför att du är en dummer!” svarade bröderna Björk samtidigt.

”Varför är jag en dummer?” frågade ugglan.

Den ena brodern viskade åt den andre brodern:

”Han vet inte ens vad en dummer är”, så dum är han.

Den andre brodern Björk skakade irriterat på lövkronan så att löven prasslade. Han sa:

”Vet du inte din dummer att den där skuggan som du tycker om inte är bra för oss.

Och bröderna Björk prasslade argt med löven. Den ena brodern fortsatte:

”Vi får ingen sol mitt på dagen och det är den stora granens fel.”

Ugglan funderade ett tag. Han förstod att han inte skulle få sova i fred så länge de båda björkarna var så sura. Ugglan förstod att det var bättre att flyga iväg och leta efter en annan viloplats. Men klok och snäll som han var ville han ge bröderna ett gott råd. Han sa:

”Ni björkträd ska inte vara så bittra för den gode moder Natur vet vad den gör.”

”Vad är det den gör?” frågade bröderna Björk.

”Det är mycket hett när solen står som högst på himlen, så var nu nöjda som ni har det!” sa ugglan och flög sin väg.

Bröderna Björk visste inte vad ordet hett betydde, men ugglan hade redan flugit sin väg, så de kunde inte få svar på vad ugglan egentligen menade. De beslöt sig för att inte bry sig om ugglans varning, så de började smida ondskefulla planer. De hade lagt märke till att granen var så belåten av värmen som den fick mitt på dagen att den sov som en stock, och då kunde de hitta på något så att de slapp granen för evigt. Bröderna Björk hade också lagt märke till att vinden då och då tog sig en andhämtningspaus. De tänkte om de kunde lura vinden att blåsa omkull granen. Då skulle de få solen för sig själva hela dagen.

Bröderna Björk beslöt att ha ett samtal med vinden för att sätta deras otäcka plan i verket.

”Hallå vinden, vi vill prata med dig!”

”Vilka är vi?” hördes en dånande och susande fråga från vinden som fick de båda bröderna Björk att böja sina lövkronor av rädsla. Så rädda blev de.

”Det är vi, vi små björkträd i skuggan av granen”, pep de.

Så små var bröderna Björk att vinden först inte såg dem. Men sen böjde sig vinden ner och såg dem under det stora granträdet.

”Aha, där är ni ju”, sa vinden.

”Ja här vi”, svarade bröderna Björk och var så lyckliga att de slingrade med rötterna i underjorden av upphetsning.

”Och vad har ni på hjärtat då?” frågade vinden.

”Jo det är så att granträdet inte mår bra och vill att du blåser på honom”, ljög den ena brodern Björk.

”Varför ber inte granen själv om det?” frågade vinden.

”Därför att granen har blivit både döv och stum av sitt växande”, ljög den andre brodern Björk.

Vinden tittade förvånat på bröderna Björk. Han hade aldrig hört att ett träd kan bli stum och döv av att växa. Björkträdena, som lade märke till att vinden inte var övertygad, insåg plötsligt att vinden kanske inte var så lättlurad, som de hade trott att han var. Den ena av bröderna Björk sa.

”Det vet du väl vinden, att när ett träd växer så mycket som granen har gjort, så knakar det i stammen så högt att den blir döv.”

Den andre av bröderna Björk sa:

”Och växer den så det knakar, så slingrar sig rötterna i jorden så att talförmågan knyter sig.”

Bröderna Björk var listiga, men vinden var fortfarande misstänksam och vinden frågade:

”Men hur kan ni veta vad granen vill om den är dövstum?”

”Det vet du väl att träd kan höra vad andra träd tänker”, ljög bröderna.

Vinden tänkte efter en stund och efter ett tag av funderande, så tyckte han att det kanske var rimligt att träd kunde höra andra träd tankar, så han godtog björkarnas begäran att blåsa på granen. Vinden tänkte att granen som hade blivit dövstum av allt växande måste ha ont nu. Det skulle göra granen gott att få lite svalkande blås i värmen tänkte han, så vinden blåste. Men granen stod kvar där den alltid hade stått.

Bröderna Björk skakade uppgivet på sina grenar. Den ena av bröderna Björk ropade åt vinden att ta sats och blåsa allt vad han orkade. Vinden frågade oroligt:

”Men kommer inte granen att slitas ur jorden då?”

”Nähä du, granen är jättestark och tål vilken vind som helst”, ljög den andre av bröderna Björk.

Vinden gav med sig och tog sats och blåste allt vad den orkade. Granen böjdes av den kraftiga vinden och den vaknade av smärtan i rötterna. Granen skrek åt vinden att sluta att blåsa, men vinden hörde inte granens rop på honom. Plötsligt slets granens rötter ur jorden och granen flög långt för att falla ned med dunder och brak på marken. Granen grät där den låg på marken en sista gång och sen dog den och barren på granen föll av tills bara grenarna syntes.

Vinden, som förstod att han hade blivit lurad av bröderna Björk, flydde genast skamset sin väg. Det blev plötsligt stilla och mycket varmt. Så varmt att björkarnas löv började svettas. Bröderna Björk kunde inte riktigt njuta av solens värme. De önskade att vinden kom tillbaka och började blåsa på dem, men vinden var långt borta, och eftersom det inte blåste så kunde inte några vattenmoln komma till ängen och en torrperiod med mycket varma dagar och nätter började.

Dagarna blev veckor och veckorna blev månader. Eftersom vinden var långt borta fick inte björkträden något regn. De behövde verkligen vatten för de hade väldigt snabbt svettat bort allt vatten som de hade i rötterna. Björkträdena torkade ut och deras fina blad började falla av

grenarna. De jämrade sig över att de hade lurat vinden att blåsa omkull granen. De grät och tänkte att de nog skulle ha haft det bra i skuggan av granen ändå. Så varmt var det.

Snart dog den ena av bröderna Björk och den andre av bröderna lät också det sista lövet falla och dog. Inte långt därefter kom vinden tillbaka och med honom regnmoln. Solens värme, vinden och regnet avlöste varandra med jämna mellanrum och snart började en kotte från den döda granen gro och det dessutom på samma plats där den förra granen hade stått.

Åren gick och det växte fram ur jorden en stor och ståtlig gran. Den var till och med större än den förra granen. Och så ståtlig den var. Granen var så fin att till och med ett björkträd skulle vara stolt att växa i skuggan av den.